

አንበሳ በረኻ

ብ ክንፈ ኣብርሃ (ዶ/ር)

e-mail: kinfeab@yahoo.com

ዓለምና ብኣማኢት ኣሻሓት ዝቐፀራ ጭጋረት እንስሳ ዘበትን እንስሳ ዘገዳምን ፈጢራስ ኩላቶም ነናይ ባዕልቶም ቀለብ ኣዳልዮትሎም ትርከብ። ኣብ'ዙ እቲ ጉልብት ዝበለ እንስሳ ነቲ ካብኡ ድቕ ቕ ዝበለ እንስሳ እናበልዐ፣ እቲ ድቕ ቕ ዝበለ'ዉን ከምኡ ወይ ዝተፈላለየ ሜላታት ተጠቂሙ ሓሊኹ ብምወዳቕ ንካብኡ ዝዓብዩ ወይ ዝንእሱ በሊዑን ከም ኩነታቱ'ዉን ፀጊቡን ፈጣሪኡ ኣመስጊኑን ዝነብረላ ዓለም እዚኣ፣ ኩሉ እንስሳ ድማ ነናይ ባዕሉ መልክዕ፣ ቁመና፣ ባህሪን ኣመልን ከምዘህሉዎ ተገይሩ እዩ ፈጣሪ ፈጢሩዎ። ኩላቶም ፍጥረታት ዘመሳስሎም ጉዳይ እንተሃለዉ፤ ብሙሉእም ሓደ ሓደ ሻዕ ጥራሕ እዮም ዝወለዱ (ደጊሙዝፍጠር እንስሳ የለን) ኩላቶም ድማ ሓደ ሓደ ሻዕ ጥራሕ ይሞቱ (ይድቀቕ ይፍረ ብዘየገድስ ክልተሻዕ ዝመዉት እንስሳ የለን።

ኩላቶም እንስሳታት ተወሊዶም ናብ ዓለም ካብ ዝተፀንበራሉ ዕለት ኣትሒዙ ክሳብ ሞይቶም ነዛ ዓለም እዚኣ ዝፍለዩዋዘሎ እዋን ግን፤ ገሊኦም ንሒደት ደቓይቕ ወይ ሰዓታት ነይሮም እንትሞቱገሊኦም ድማ ንብዙሕ ዓሰርተታት ዓማዉቲ ብሂወት ይነብሩ።እንስሳ ዘበት ይኹኑ እንስሳ ዘገዳም ተፈጢሮም ኣብ ርእሲ መሬት ዝነብራሉ እዋን ንዉሓቱ ብዘየገድስ ዓይነት መነባብሮኦምዉን ኣዝዩ ዝተፈላለየ እዩ፤ ገሊኦም ዝተደላደለን ማቻ ዘለዎን ናብራ እንትነብሩ ገለ ገሊኦም ድማ ብዙሕ ክርተትን ካብ ቦታ ናብ ቦታ ስደትን ምንቅስቓስን ዝዓብሉሎን ናብራ እንትነብሩ ንዕዘብ።እንስሳ ዘበት ይኹኑ እንስሳ ዘገዳም ንዉሓት ዝነብሩዎ እዋን ብዘየገድስ፤ ገሊኦም ጥዑያት፣ ቦቕቧቓትን ሓላያትን እንትኹኑ ገሊኦም ድማ ርጉማት፣ ስሱዓትን ካለእ እንስሳ ብጥሙዩ ከብዶም ክሳብ ብፅጋብ ክጭደድ ዝብል ዝበልዑን ኮይኖም ንረኽቦም። እቶም ገለ ሕልፍ ዝበሉ እንስሳታት ድማ ፈጣሪ ዝሃቦም ዓይነብርኪ ተጠቂሞም ክንዲ ዝሸቅሉ ደም ካልኣት እንስሳታት እናመጠጡን ናይ ካልኣት ፍፁም ፅግዕተኛታትን ኮይኖም ይነብሩ።

ክሳብ ሎሚ ብኣፈጣጥሩኡ ዘማረረ እንስሳ ዝፈልጦ እኳ እንተዘይሃለዉኒ መጠንን ድልዳለ ዓርስ እምነት ፍጥረታትን እንስሳታትን ግና ካብ'ቱ ሓደ ናብ ካለእ እንትፈላለ ንዕዘብ። ብርግፅ ዝኾነ ይኹን ዓይነት ፍጥረት ምስ ዓርስ እምነቱዝወለድ ከምዘየለ ግሁድ ኮይኑ ዓርስ እምነት ዝፍጠር ወይድማ ዘይፍጠር'ዉን ብቱ እቱ ፍጥረት ንሱ ዝገብሮ ዕለታዊ ምንቅስቓሳት፣ ሃርኮትኮት በሃላይነትን፣ ላዕሊን ታሕቲን ኢሉዘጥርዮም ተሞክሮታትን እዩ። እቶም እንተይተሃኩዩ ጎበ ደይቦምን ቁልቁል ወሪዶምን ንባዕልቶምን ስድረኣምን ዝዕንግሉ እንስሳ ዘበት ይኹኑ እንስሳ ዘገዳም ዝተደላደለ ዓርስ እምነት እንትህልዎም ከም ቁርዲድ ዝኣመሰሉ ደም

ካልኦት እንስሳታት እናመጠጡ ዝመሓደሩ እንስሳታት ድማ ወቃቤኦም ተዳሂሉ ኩሉ ሻዕ እናተኸወሉ ዝነበሩ ሰብ ትሑታት ዓርሰ እምነት ወይድማ ዓርሰ እምነት ዝበሃል ዘይተፈጥረሎም እዮም። በቱ ካሊእ ገፅ ድማ ካብቶም ልዑልን ዝተደላደለን ዓርሰ እምነትን ዝልለዩ ፍጥረታት ዓለምና እቱ ሓደ “አንበሳ በረኻ” እዩ።

አንበሳ በረኻ ዘለዎ ዓርሰ እምነት ዝተደላደለ ንምጳኑ ካብ ትርኢቱ ክትግምቶ ይከኣል’ዩ። አንበሳ በረኻ እንትትሪኦ ኣዝዩ ምዕሩግ፣ ሸንኳይዶ ብኣካል ሪእኻዮስ ድምፁ ብሩሑቕ ሰሚዕኻ’ውን ዘፍርሕን ዘርዕድን፣ ኣዝዩ ኩሩዕ፣ ተይተንከፉዎን ምሒር እንተዘይጠምዩዎን ፍፁም ዘይትንክፍን ዘይተንኩን፣ ካልኦት ፍጥረታት ዋላ ክንዲ ድላዮምኣብ ጥቕእ ኹይኖም እንተኹደብደቡፈጂሙ ዘይደናገፅን ካብቱ ዝወፈረሉ ወራይ ሃደን ወፃኢ ብሱሩ ቅንጫ ዘይብሎን ፍጥረት እዩ።

ካሊእ መለለዩ ባህሪ አንበሳ በረኻ’ውን ኣሎ። አንበሳ በረኻ ንናይ ካልኦት ናፅነት ፍፁም ዘይዳፋእን ናይ ባዕሉ ሙሉእ ነፃነት ኣኸቢሩ ዝነበርን እንስሳ ምጳኑ እዩ። ምናልባሽ ንናፅነቱ ዝዳፋእን ሰላሙ ዝዘርግን ዝኾነ ይኹን ሓይሊ እንተመገኡ ድማ ዘይምሕርን ዘዩዳግምን ስጉምቲ እዩ ዝወስድ። አንበሳ በረኻ ብናፅነቱ ምድፋርን ሰላሙ ምዝራግን እንተመገኡም ሸንኳይዶ ጓናስ ደቁን ቤተሰቡን’ውን ዘይምሕር እንስሳ እዩ (ብርግፅ እቱ ዝህበ ዓይነት ግብረ መልሲ ከከም ዓይነቶምን መንቀሊ እቱ ምኽንያቶምን ክሕይል ወይ ክፈኩስ ይኸእል’ዩ)፤ኹይኑ እዉን ግን ዘርእዮ ቍጠዐ ንኹሉ ዘርዕድ እዩ።

ብኻሊእ ገፅ ድማ አንበሳ በረኻ ኣዝዩ ሓላይ፣ ቅኑዕን ቦቕቧቕን ፍጥረት እዩ። ሓደ ቀንዲ መለለዩ አንበሳ

በረኻ ላዕሊን ታሕቲን ኢሉ ሃዲኑ ዘምፀኦ ስጋ ስድሩኡ ዓንጊሉ ምፅጋቦም ምስ ኣረጋገፀ ጥራሕ እዩ ንባዕሉ ድማ ዝዕንገል። ኮታስ አንበሳ በረኻ መለለዩታቱ ኩሎም ዘርዘርካ ምግላፅ ኣዝዩ ከቢድ ኮይኑ እቱ ከምዙይ ዓይነት ቁመናን ባህሪን ክሕዝ ዘኸኣሉዎ ምኽንያታት ግን ተመራመርቲ ስነፍጥረት ኣፅኒዖም ይኹኑ ኢሉ እግምት።

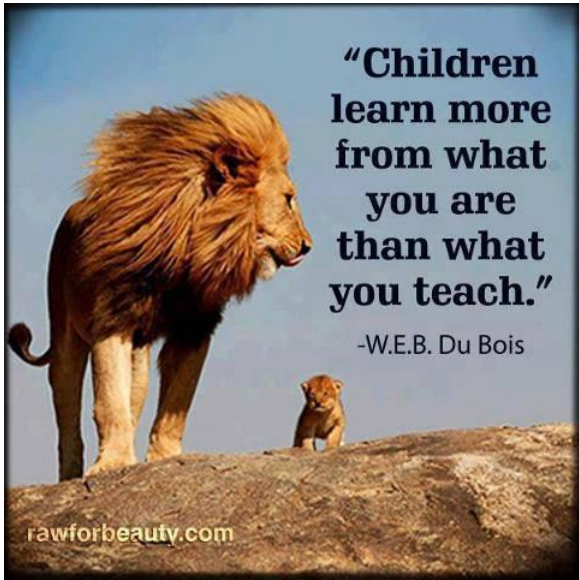
ድምር ኣቢልካ እንትረኣ ግና እዙ ብርዝነቱን ዓርሰእምነቱን ካብ ኩሎም ፍጥረታት ኣዝዩ ዝፍለ እንስሳ እዙይ ዋላ እኳ ጥዑይ፣ ቅኑዕን ቦቕቧቕን ተሎ ዘይቐጣፅን’ውን ይኹንምበር ብፍላይ ብመንነቱ ዝመዳን ናፅነቱ ዝዳፈኦን ጉዳይ እንተጋጥሞ ግን ብምሒር ቍጠዐ መሬት እያ ተንቀጥቅጥ፣ ፍጥረት ዘበለት

ኩላ’ውን ትርዕድ ቤተሰቡ እንተይተረፉ ድማ ይሸበሩ።

አንበሳ በረኻ ግድን ኮይኑዎ እንተተቆጢው ወይድማ ጠምዶዎ ንባዕሉን ንስድሩኡን ከዕንግል ሃልዶዎ እሞ ስጉምቲ ክወስድ እንተሃልዶዎወይ'ውን ክሃድን እንተሃልዶዎ ድማ ምስ ኩሎም ተመሳሰልቲ ዝኾኑ እንስሳታት ክጓዩ ሃውቲቱ ኣይወዕልን። ቅድሚ ስጉምቲ ክወስድ ምወሳኑ ወይድማ ክሃድን ምሕሳቡ ሓሳቡ እዩ ናብ ሓደ ዘተኣኻኽብ። ድሕሪኡ እታ ዕላሙኡ ዘሳኸባላ መንገዲ እዩ ዘናዲ። ነቱ ክህደን ዘለዎ ወይ'ውን ኣብ ዒላማ ዝኣተወ እንስሳኣስተብሂሉ ምስ መረፀ ንዑኡ ጥራሕ ፈልዩ ክሳብ መወዳእታኣ የብፀሉ፤ ቦቱ ረዚን ኣእዳው ብሙሉእ ቀልቡ ሓደሻዕ የዕርፈሉ፤ ከምዝሓሰቦ ገይሩ'ውን ዓጠቕ ይብሎ፤ እቱ ወፍሪ'ውንብዓወት ኣንበሳ በረኻ ይዛዘም። ኣብ'ዙ ከምዙይ ዝበለ ወፍሪ ኣንበሳ በረኻ ናብ ካልኣት እንስሳታት ግልፅ ምልፅ ኣይብልን፤ ካልኣት ጎና ኖኒ ይመፁኒ ኣለዉ ኢሉ'ውን ድምብርፅ ኣይብል፤ ወይከ ኣይርዕድን።

ታሪኽገድሊ ኣንበሳ በረኻ ከምዘሪኣና እንተደኣ ኾይኑ ኣንበሳ በረኻ ምስ ኩሉ ፍጥረት (ደቂቕ ይኹን ፍሩይ፣ ዓብዪ ይኹን ንኡሽቶይ) ተሓባቢሩ እዩ ዝነበር፤ ክሳብ ንነፃነቱን መንነቱን ሓደጋ ዘይኮኑዎ። ኣንበሳ በረኻ ብዘተፈላለዩ ምክንያት ካብ ልቡ እንተተቆጢው ግን ዋላ ነታ ካብ ኩሎም ፍጥረታት ዝዓበየትን ክንዲ ስባር ጎቦ እትኾንን እንስሳ ሓርማዝ ኣፅኒዑን ኩነታት ኣመቻቻዩን ብድሕሪታ ደይቡ ናብ ዝባና ብምወፃእ ንቕድሚት ሓሊፉ ብጎሮረኣ ሓኒቐ እዩ ዘግ ዘብላን ዓዕ ኣቢሉ ዝቕትላን።

ስለዙይ ኣንበሳ በረኻ ካብ ኣይታቱ ብተግባር ዝተማህሮን ዝመለኾን ነገር እንተሃለወ ክተናኾሎ ዝኸእል

ፍጥረት ኣብ ከምዙይ ዝበለ ዱር ወይ ጫካ ያ ተሓቢኡ ኣሎ ወይ'ውን ዓሪዱ ኣሎ ዝብል እንተሰሚዑ ዋላ ከይዱዎ ዘይፈልጥ ዱርን ገደልን ይኹን ብድፍረት ዘይጥሕስሶ በረኻ፣ ዘይድይቦ ጎቦ፣ ዘይወርዶ ሩባን ዘየቋርዶ ሜዳን ከምዘይብሉ ሕዝ'ውን ገድሊ ኣንበሳ በረኻ ይሕብር። ኮታስ ኣንበሳ በረኻ ኣንጊሁ ዝወፈረሉ ወራይ እንተየወወተ ስለዘይምለስ ብፍላይ ብዝኾነ መእመናይ ምክንያት ሓሪኑ ንግጥም እንትወፍርድማ ኣብኡ ዝተረኸበ ፀላኢ ብዘይምሕረት ሰላሊዑዎ እዩ ዝመፅእ።እዙ ኹሉ ኮይኑ ግን ኣንበሳ በረኻ ጉልበት ኣለኒ፣ ሓያል እዩ፣ ዝደለኹዎ ካብ ምግባር ዝዓግተኒ የለን

ኢሉ ተመኪሑ ኣይፈልጥን፣ ኣይኸራዕራዕን ብዓፀበ ቐለለ እውን ናብ ባእሲን ጎይቀን ኣይኣቱን። እቱ ካብ ባሕሪ ዝዓሙቕ ትዕግስቱ እንተተፀንቂቐ ግን መባእስቱ ዝረኸበ ርኻቦት ኣይሃበና እዩ።

ሓደ ሓደ ሻዕ ግና እዙ ነዘም ኩሎም እንስሳታት ከመልክ ዘኸለል ሓይሊ ዘለዎን ንፀላእቱ ብሩሒቕ'ውን ዘርዕድን ፍጥረት ካብ ምርጣጥ ወይ ሸለል ምባል ዝነቅል ቅጥዒ ዘይብሉ ኣተሃዳድና እንትሃድን እታ ድኸምቲ እንስሳ ትበሃል ዓጋዘንዉን ኣብ'ታ ልሰልሰቲ ጎኑ ወጊኦ ከም እትቐትሎ ወይ ከም እተዳኸም ገድሊ ኣንበሳ በረኻ የርኢ።ካሊእ ካብ ገድሊ ኣንበሳ በረኻ እንመሃሮ ጉዳይ'ውን ኣሎ። ኣንበሳ በረኻ ብዙሕ ሃዲኑን ፀላእቱ ኩሎም ዛሕ ኣቢሉን ምስወደኦ ምናልባሽ ብዓወቱ ይሰክር'ዩ ይመስለኒ ወይድማ “ዝኣኸለኒ ሃዲኒ እዩ” ዝዓይነቱ'ውን ክኾን ይኸእል እንትድቅስ ድማ ብቐሊሉ ነቕ ኒቕ ካዩ ኣይሰምዕን። ኣንበሳ በረኻ ዓርሰ እምነቱ ቅፅፅ ዝበለን ኣዝዩ ዝተደላደለን ካብ ምዃኑ ዝነቅል ይመስለኒ ንኹሉ እዩ ዝኣምኖ፣ ኣይጥርጥርን ስለዝኾነ'ውን መቐርብቱ ብዕሊ ኣይመርፅን። ስለዝኾነ'ውን ኣብ ዘይኮነ ቦታ ኣራጢጡ እዩ ዘዕይም። ብዙሓት እሙናትን ጎራሓትን መቐርብቱ እዛ ዝተናወሐት ድቃስን ብር ዘይምባልን እዚኦ ሓደ መዓልቲ ንዓብዩ ሓደጋ ክተሳጠሐ ከምዝኸለልን እንተመኸሩዎ እዉን ክሰምዖም ኣይከኣለን።

ሓደ እዋን ኣንበሳ በረኻ ብዝፈጠሮ ምርጣጥን ዝተናወሐ ድቃስን ኣብ ብጉቡእ ዘይፀረዩ ሜዳ ኣዲሙ እንተሎ ደቀቕ ቲን ምንም ዓቕ ሚ ዘይብሎምን ፍጥረታትን ለመም እናበሉ መዲኦም ቀስ እናበሉተፀግዑዎ። ኣንበሳ

በረኻ ድማ ብዙሓት ብርቱዓት ላሕ ዘበለ ምዃኑ ስለዝፈልጥ ነዘም ደቀቕ ቲ ፍጡራት እምነት ግዲ እዩ ኣሕዲሩሎም ወይ'ውን መጋብርም ዘይፈለጠ፤ ሱቕ ኢሉ ረኣዮም።እዞም ፍጡራን ቀስ እናበሉ ሓደ ብሓደ ዝተጠራቐሙ ከም እኒ ሓፈውን ቁርዲድን ዝኣመሰሉሓሳኹ ቦታልሰልሰቲን ምምጣጣ እትጥዕምን ኣካሉ ኣቢሎምን እቱ ዘሳሕዞ ዘሎ

ኣካሉ ክሓኩ መሲሎምንተፀግዑዎ እሞ ግልፅ ምልፅ እናበሉ ደም ምምጣጥ ጀመሩ።

እዙ ኹሉ እንትኾን ብሩሒቕ ትርኢን እትዕዘብን ዝነበረት ጭርናዕ እዉን ብግዲኦ እታ ኣብ እዋን ሃድን ዝቐሰለት ኣካል ኣንበሳ በረኻንኣብ ዱርን ገደልን እንትሃድን ዕሾኽ ቆንጠፍጠፈ እናሓዘ ዝለሓፃ ቆርብቱን ምትኹታኹ ትጅምር። እዙ ብርቱዕ ፍጥረት ድቃሱ ምስ ሓየለን ምስተናወሐን ጭርናዕ ብላዕሊ፣ ቁርዲድን ሓፈውን ብታሕቲ ኾይኖም እዙ ንሓርማዝ ዘስኹን ዝነበረ ኣንበሳ በረኻ ምስኡ ተፀጊዖም ደሙ እናመጠጡ ረዝረዝ ክሳዕ ዝብል ገብሩዎ። እዙ ኩነታት ብትኸክል ዘስተዉዓለት ለጂኹቶ'ውን ኣብ ዝወዓለት ዉዒላ ምሸት ንምሸቱ ስለዝኾነ መሬት ዝወግሓላ ፀሓይ ዓራርቦ እንትትኮን ምስ እታ ደም ሰትያ ዝሃረየት ጭርናዕ ገጢማ ነዙ ኣንበሳ በረኻ ናብ ገፁ እንተይተረፈ እናዓለበትን ብጥቓ ዓይኑ እናነፈረትን እዘኩ እናደንቆረትን ክተሸካዕልሉሉ ጀመረት። እዙ ብዙሕ መስተንክር ዝሰርሕ ዝነበረ ኣንበሳ ዓባይቲ ዝበሃሉ ፀላእቲ ፀፀግዖም ምስኣትሓዘ ብምሒር ድቃስን ምርጣጥን መፃወቲ ሓፈው፣ ቁርዲድ፣ ጭርናዕን ለጂኹቶን ኮይኑ ዉዒሉ ሓደረ።

እው ኩሉ አካላቱ ሓፈው ወሪሩዎ፣ ለልሰሉስ አካላቱ ቆራዲድ ጠቢቆሞ፣ ጭርናዕ እውን እቱ አንበሳ በረኻ ቀድሞ አብ እዋን ሃደን ዝተወቐዓ ዉቃዕ (ቁስሊ) ከም መእተዊ ገይራ እናግፈሐትን ለኋላቶ ብምዕዳምንገሊአን ደሙ እንትመጣ ገሊአን ድማዝተ ንናፅነቱን ሰላሙን ዘይደራደር ዝነበረ አንበሳ በረኻ ደጋዊ ሰላሙ አረጋጊፁ እንተብቐዕ ዉሽጣዊ ሰላሙ ግን ሙሉእ ብሙሉእ ዘረገኡ። አርባዕቲአም ፍጡራት ብዝአለሙዎ ዉዲት እውን እዙ ዘይነፅፍ ደም አንበሳ በረኻ ብቐጻልነት'ውን ብዘይ ሰግኣት ክመጡ ካብዘለዎም ባህሪ ተበረሶም ካብ አብ ጥቓ እቱ አዲሙሉ ዝኒሄ ሜዳ ዝበቐለት ሓረግ ቀስ እናበሉ ዝፈሓሱዎ ፉሕሶ ገይሮም ጠፊሮም አሰሩዎ። እዘን ነንባዕልተን ፍፁም ዘይፋለጣ ዝነበራ አርባዕተ ፍጡራት ኩላተን አብ ምምጣጥ ደም አንበሳ ገጢመን (ለኋላቶ'ውን አይ ማያ አይሰማያ) አብ ዝወዳለት ዉዲላ ምስ ደም ሰትያ ዝሰኸረት ለኋላቶ ዓሪኻን ወጊናን ነዙ ጀግና አንበሳ በረኻ ብሰለስቲአን (ብሓፈው፣ ቁርዲድን ጭርናዕን) ደሙ ተመጢጡ ለኋላቶ'ውን ብጥቓ እዝኑ ፍር እናበለትን ሓደ ሓደኻዕ እውን ምሒር ድፍረታ አብ ገፁን ግምባሩን

እናዓለበትን ሰላሙ ተዘርገ፤ ፍሒት ክብልን ክከላኸልን እንተበለ'ውን እግሩ ጥራሕ እንተይኮነስ ኩሉ ነብሱ ተሓሊኹ ራዕ አሉ ወደቐ። እቱ ብሩሒቕ እንትስማዕ መሬት ዘንቀጥቐጥ ድምዒ ዘውፀአሉ አፉ እውን ተሎጉሙ አዲንቱ ጥራሕ ቆላሕላሕ ክብላ ጀመራ።

ኮታስ ወየ ሙሉእ መዋእሉ ብዙሕ ቅያ ብምስራሕ ዝፍለጥ ዝነበረ አንበሳ በረኻ ሰኣን ዘረባ ፈተውቱ ዘይምስማዕ መጻወቲ ጓኖት ኮነ፤ ደቐቕቲን አብ'ዙይ ያ ነይረን ወይድማ እዙ ቅያ እዙይ ያ ሰሪሐን ተባሂለን ዘይፍለጣ ፃፀ ጓል ፃፀ'ውን እናመጻ ከሸካዕልላሉ ጀመራ፤ ኮታስ ወየ ሰራሒ መዳርግቲ ዘይብሉ ቅያታትሃመማ ኡሽ ንምባል እኳ ዓቕሚ ሰኣነ። ድቃስ ብምብዝሒን መቐርብቱ ብዘይምስትዉዳሉን ብዘምፀኦ ፀገም ወየ አንበሳ በረኻ በዘን ግምባር ፈጢረን ደም ክመጣ ዝአለመኦ ሓረግን ዝፈሓስኦ ፉሕሶን ተጠፊሩ ክዳኸም ሓንቲ ዓርቢ ጥራሕ እያ ቀርያቶ ዝኒሃ።

አብ መወዳእታ ከባቢ ግን እዙ አንበሳ በረኻ በዘም ደቐቕቲ ዝመስሉ ግን መጋብሮም ዘይምዕሩይ ዝኾኑ እንስሳታት (ሓፈው፣ ቁርዲድን ጭርናዕን) ደሙ መመጢጦም እንተየስተብሀለሎም ብዝአለሙዎ ዉዲት፣ ሓረግን ፉሕሶን ጠፊሮም አደዳ ፈታዊን ፀላኢን ምስገበሩዎ ቅድሚ ሕዚ ወየ አንበሳ በረኻ ምስ ጉልበቱ እናሃለወ ዝሰዓሮም ስዑራት ዕስለ አዛብእ እዙ ኩነታት ተዓዚቦም እናተፀዋዉዑን ብታሕጓስ ዉጭጭጭ እናበሉን መጻኦም

ብድሕሪቱ ድምር በሉ። አንበሳ በረኻ ሕሉፍ ኩነታት ብሙሉእ ዘኪሩን ምክሪ አያታቱ ዳግም ከጥጥዕ ገይሩን ከምብሓዱሽ ዝነበሮ ጉልበት ኩሉ ኣተኣኻኺቡ ነዙ ሓረግን ፋሕሶን መጠጥቲ ደም በጣጢሱዎ ብድድ በለ።ወየ መዓዝ እዩ ዝሞተልና ኢለን ሕነ ክፈድያ ዝፀበያ ዝነበራ ዕስለ ኣዛብእ ተደናገግ፤ ብምሒር ስንባደ እዉን ነዙ ኣንበሳ ፅሕፃሕ ብፅሕፃሕ ዓየነኡ።

እተን ደም ኣንበሳ ሰሰትየን ዝዘኸረጣ ሓፈዉን ቁርዲድንዉን ተደናገፀን ናብ መሬት ረገፋ፤ ከመየ “ቁርዲድስያ ሓቀኛ ክበሃል ምስ ቆርበት ተጣቢቐ ሞተ” ዝበሃል ደኣ ገና ኣይፀገብናን በሃልቲ ተጣቢቐም ፀንሑ እምበር። እታ ጭርናዕ እኳ መዓዝ፣በበይ ኣቢላ ናበይ ከምዝነፈረት ኣይተራእየትን። ለኻኸኡቶዉን መሬት ምውጥሑ ተዓዚባ ናብ ፅኑዓ ሃደመት። እዞም ምምጣጥ ደም ኣዛሚዱዎም ዝፀንሐ ስለስተ ፍጡራትን ተደናገራ ምስ ዘይ መዋግንታ ወጊና ዝነበረት ለኻኸኡቶን ፋሕ ጭንግረሖም ወፁ። ወየ ዉዓእ መዓት ዝኾነ ኣንበሳ በረኻዉን ረይ ረይ እናበለ ናብ ስድሩኡ ተሓውሰ። ኣንበሳ በረኻ ነዞም ስድሩኡ እቱ ኣጋጢሙዎ ዝፀንሐ ፀገምን ኩነታትን ብእርይ ቁፅር ኣዕለሎም። እዙ ብሓውሲ ድቃስ ተጀሚሩ ናብ ዘልኣለማዊ ዕረፍቲ ክቕየር ሓንቲ ዓርቢ ቀርዩዎ ዝነበረ ምርጣጥ ንኸይድገም ምስ ወለዱን ኣያታቱን ሓብሒቦም ናብዙይ ዙብፅሑዎ ኩላቶምን ክዛተን እሂን ምሂን ክበሃሃልን ጀመረ። ወየ ደኣ ረሲዑዎ ፀኒሑ እምበር ልዕሊ ፍርቂ ሓይሊን ጉልበትን እቱ ኣንበሳ በረኻ እኮ ካብ መዕበያ ዝረኸቦ እምበር ናይ ባዕሉ ኣይነበረን።

እቶም ገና ካብ ብዕሸሉ ነዙ ኣንበሳ በረኻ ብተግባር መንገዲ ሓቢሮምን ሓቦ ኣዕጢቐምን ኣብዙይ ዙብፅሑዎ ቀደሙዉን ንበይኑ ተፈልዩ ዝገብሮ ሃደን ጉቡእ ከምዘይነበረ ብዕሊ ምስ ሓበሩሉን ምስ ኣረድኡዎን ሕሉፍ ጉዕዞ እቱ ኣንበሳ ብሓባር ኮይኖም ምስ ገምገሙን ምስተረዳድኡን ናብ ሓደ ዕልባትን መደምደምታን ብምብፀሖም ኩላቶም ተሓጎሱ። ኣብ መወዳእታ እቱ ሓበራዊ ገምጋም ጉዕዞ ኣንበሳ በረኻዉን ብፍላይ እቶም ዓበይቲ ወለዲ ከምዙ ዝስዕብ እንትብሉ ምክሪ ለገሱሉ።

- ስማዕ ወድና፤ ብርግፅ እቱ ከባቢኻን እትዓርፈሉ ቦታታትን መሊኡ ክሳዕ ዘይፀረየ ሓፈው ኣጥፊእኻ እተጥፈኣን ኣሪኻ እትዉደኣን ፍጡር ኣይኮነን፤ ሕዚዉን ለመም እናበለ ምምፅኡ ኣይተርፍን። ግን ድማ ነብስኻ ኩሉኻዕ መዘርባዕ እናቐጥቀጥኻ እንተተሓፂብኻሉ ሓፈው ረጋፊ እዩ፤ ብነዊሕ እዋን ግን ከባቢኻ ፅሩይ ይኹን፤ እተዲመሉ ቦታ ድማ ብጉቡእ ምረፅ እምበር ሜዳ ረኽብኩ ኢልካ ሮማዕ ኣይትበል በሉዎ። ንሓፈው ብፅሚቕ መዘርባዕ ምስጥፋእኻሉዎዉን ሓፈው ኣጥፊኣ ኣለኹ ኢልካ ኣይተራጥጥ፤ ሓፈው ክተፅዕ ዝተሓፀብኻሉ መዘርባዕ እዉን ናይ ጭኑቕ ደኣ እዩ እምበር ተመራፂ ኣይነበረን። ስለዙይ እቱ ቕጥቃጥ መዘርባዕ ርጋፅ ስለዝገድፍ ንሱ እዉን ናብቱ ባሕሪ ኬድካን ንሩባ ወራድካንንቐደም ማይ ነሓስ፤ ኣክትትል ኣቢልካ ድማ ማይ ጓቕሜን ጌርካ ሙልጭ

አቢልካ ተላቀቀ ኢሎም እንትመክሩ ንቕፃሊ ግን ከባቢኻ ሙሉእ ብሙሉእ ብምፅራይ አቢልካ ኢኻ ንሓፈው ክትከላኸሎ ትክእል ክብሉ ምክርም ለገሱሉ።

- ብርግፅ ቁርዲድ ናይ በይንኻ ፀገም ኣይኮነን ንኹላቶም እንስሳ ዘቤት ይኹን እንስሳ ዘገዳም ዝፈታተን ዘሎ ሓዲጋ እዩ። ከም ዓልየትና ግን ቁርዲድ ኣይጠብቀናን ነይሩ፤ ንስኻ ግን ቁርዲድ ዝጠብቀካ ዘሎ ኣብ ሓዲ ቦታ ንነዊሕ እዋን ስለእተዕይም ዘለኻ እዩ። ስለዙይ ኣንበሳ ምጂንካ ኣይትረስዕ፤ ክትድቅስን ኣብ ሓዲ ቦታ ኣራጢጥካ ክተዕይምን ኣይኮንካን ተፈጠርካ። ስለዙይ ወስ ወስ በል እምበር ከምዝሞተ ኣብ ሓዲ ቦታ ኣይተዕልብ (ዋላ ይጥግምካ)፤ ክብሉ መዓዲዎ።
- እታ ሳልሰይቲ (ጭርናዕ) ካብ ቀደምዉን እናተፈታተነትና እያ መጻኢ፤ ኣብሓና እዉን ኣብ ሃደን ዉዲሉ ምስ ቆሰለ ኣእላፍ ጭርናዓት መጻኢንየን ደሙ መጢጠን ወዲኣነኣ። ንሱዉን ከምዙ ከማ ካ እዩ በይኑ ንሃደን ወፊሩ ነይሩ እሞ ዘባርረሉ ኣይረኸበን። ልቢ ክኾነካጭርናዕ ቆርበትካ ስሕዩን ኣካልካ ቆሲሉን ከፊኡዎን እንትትረኸበካ እንተላ እያ መጻኢ ትዓርፍ። ስለዙይ ከባቢኻ ኣፅሪኻ ኣብ ሓዲ ልግብ እንተይበልካ እናተዋሳወስካ እንትነብር ኣካልካ ኣይማስንን፤ ብቐሊሉ እዉን ኣይቐስልን። ሽዑ ጭርናዕ ቆላሕ ኣይትብለካን። ካብ ኩሉ ንላዕሊ ግን ቆርበትካ በብእዋኑ ቆላሕ በሎ፤ ነብስኻዉን ደርቢኻ ኣይተዕብር። በሉዎ።
- እዞም ሰለስቲኦም ብደም ዝሰኸሩ ፍጡራት (ሓፈው፤ ቁርዲድን ጭርናዕን) ኣብዘየለዉሉ ቦታ ለጂኹቶ ኣይትደናገርን፤ መዋዕልታን መማስይታን ክተስተብህል ስለዝኾነት ምስ ጭርናዕ ኣይትዉግንን እዙ ወደይ፤ እምበር ለጂኹቶ እንታይ በሃሊት፤ ዘይ ኩሉኻዕ ኣብ ስራሓ እያ፤ በሉዎ።
- “ስለዙይ” በሉዎ እቶም መኸርቲ ለባማት መላዝብቱን ወለዱን ማዕዳታቶም ብምቕፃል “ሓፈው ንቕደም ብፅሚቕ መዘርባዕ፤ ደሓር ድማ ብማይ ነሓሰን ኣክታቲልካ ድማ ማይ ጓቕሜንን ብምሕፃብ፤ እቲ ቁርዲድ በቲ ዱልዱል ፅፍርኻ ገለ ክፋል ኣካላቲ ተቐርዲዱን ተቐሪፁን ከይተርፍ ብዕሊ ብምቕርዳድ፤ ነታ ጭርናዕ ድማ ብጋነኣ ጭራኻ ኣመዓራሪኻ ፀኒሕኻ ኡሽ ብምባል ክትከላኸሎምን ክተራግፎምን ትክእል ኢኻ” ምስበሉ፤
- “ካብ ተሞክሮና ከምዝረኣናዮ ግን ልዑል ጥንቃቕ ክትገብረላ ዘለካ እታ ኣሕረግሬጋ ፀኒሓ ደሓር ናብ ዱልዱል ፋሕሶ ተቐይራ ጠፊራ ሒዘትካ ዝነበረት ሓረግ እያ። ርግፅ ብዙሕ ዓይነታት ኣሕራግ እዩን ዘለዋ፤ ዋላ ኹላተን ግን ኣይጥቁዋትን። ስለዝኾነዉን እታ ሕማቕ ሓረግ እዚኣ ካብ ሱራ ተማሕያ እንተዘይተደርብያ በቢፅባሕ ቦታኣን መልከዓን ቀይራ እናበቐለት ሰላምካ ክትዘርጎ እያ። እዚኣ ብዝዘረገቶ ሰላም ድማ እቶም ስዑራት ዕስለ ኣዛብእ ተፃዊዖም እናመፁ ክህዉኹኻ እዮም፤ እዚኣ ወ ደሓንካ” ብምባል ስንቂ ሂወት ኮይኑ ከገልግል ዝክእል ማዕዳ ለገሱሉ።

ወደ አንበሳ በረካ ዳግም ናብ ሂወቱ ብምምላስ እቱ ኣብ ዝሓለፈ እዋናት ካብ ከምዙይ ዝበላ ባሕሪ ሓሳባት ወለዱ ተፈልዮ በይኑ ከርተት እናበለ ዘሕለፎ ጊዜ ኣሕዘኖ። ካብ'ዙ መዓት'ዙይ ዝወፀ ኣንበሳ በረካ ድማ ኩሉ ኩነታቱ ብዕሊ ብምፍታሽን ኣመፃፅኡኡ ብምስትብሃልን እዘን ዝስዕባ ሸሞንተ ቁምነገራት ንባዕሉ ብዕሊ ከስተብህለለን ከምዘለዎ ንባዕሉ ቃል ኣተወ።

1. ትኸክል'ዩ ፀላእቲ ዘስርዑላይ ዘለዉ ዉሽጣዊ ዓቕመይ ተዳኺሙ ስለዝረኸቡኒ እዩ። ዉሽጣዊ ዓቕመይ ዝዳኸም ዘሎ ድማ ሰኣን ኩሉ ኣካላተይ ብጉቡእ ከም ሓደ ኣካል እሂን ምሂን ተባሃሂሉ፣ ተዋዲዱን ተዛትዮን ዘይምወፋሩ እዩ። ስለዙይ በቢ መዓልቱ ምስ ኩሉ ኣካላተይ ከዉግዕን ምስ ዉሽጣይ ኢሂን ምሂን ንምብህሃልን እኹል ጊዜ ብምወሳድ ዓቕመይ ዳግም ብዝሓየለ መልኩዑ ክሃንዎ እዩ!!!
2. ክሳብ ሕዚ ሓፈዉን ቁርዲድን በቱ ሉሰሉሰ ጎይ ኣትዮም ዝመጠጡዎ ደመይ ቀሊል ኣይኮነን። ሓፈዉን ቁርዲድን ድማ ካብ እቱ ጋዕዘይዘይ ዝበለ ኸባብዩ እምበር ካብ ካሊእ ኣይመፁን። ስለዙይ ከባብዩ ብዘዩቋርፅ መንገዲን ከይዲን እናፅረኹ ክኩብር እዩ፣ እዙይ ንምግባር ግን ቅድሚኹሉ ነብሰይ ክፀሪ ስለዘለዎ ነብሰይ ብጉቡእ ክፅርዮን ክከናኸኖን እዩ!!!
3. እዛ ካብ ማዕዶ ነፊራ ዝመፀት ጭርናዕ እዉን እንተኾነት በቱ ዝቐሰለ ቆርበተይ ኣትያ እቱ ብሳዕ ብምግፋሕን ካልኣት ተመሳሰልቲ መጠጥቲ ደም ብምፅዋዕን ዝተገወተትላይ። በዙይ ዝበፀሐ ኪሳራ እዉን ብቐሊሉ ዝረኣይ ኣይኮነን። ጭርናዕ ካብ ሩሑቕ ነፊራ ብምምፃእ ክትገወተላይ ዝኸኣለትን ግን እቶም እንታብ መረባይ ዝመፁ ሓፈዉን ቁርዲድን ኣዳኺሞሙኒ ስለዝፀንሑን ብዓብዮኡ ድማ ናይ ቀደም ሃደንን ኩናትን ዝገደፈለይ በሰላን ተበሊፃን እዩ። ስለዙይ ምድርቤተይ ብጉቡእ ብምፅራይን ሕሉፍ ጠባሰይ ናብ ዘተኣማምን ዋሕስ ብምቕ ያርን ንጭርናዕ ብሩሑቓ ኡሽ እናበልኩ ክለላኸላ እዩ፣ መፃኢ ክዓልብ እሞ ቆርበት ክበስዕ እዩ ኢላ እንተሓሰበት'ዉን ገና ቅድሚ ምዕላባ በቱ ኣፃፍረይ ቆሊበ ክረጋግፃ እዩ!!!
4. እቱ ክሳብ ሕዚ ኣሕፊዉኒ ዝፀንሐ ሓፈዉ ብመዘርባዕ ቀጥቂጠ ብደምቢ ምስሓፀብኩዎ እቶም ሓፈዎት ምስተጓሕፉ ገለ ዝተረፉ ክይህልዉ እሞ ክይስስኑ ድማ ኣብ ባሕሪ ዓደይን ሩባ ዝደን ወሪደ በቱ ፅሩይን ዘይሓርየተን ማይ ነሓስ ሙልጭ ኣቢላ ሓፂበ ኣክታቲለ ድማ ብማይ ጓቕሚን ብደምቢ ምስሓፀብኩዎ ንቐፃሊ ግን ነብሰይ በቢ መዓልቱ ብምሕፃብን ከባብዩ ብጉቡእ ብምፅራይን ካልኣይ ከይሕፉ ንባዕላይ ቃል እኣቱ ኣለኹ!!
5. ቁርዲድ እዉን ብግዲኡ ፈታዊ መሲሉ ለምም እናበለ ምስቀረበኒ እታ ልስልስቲ ኣካላይ ፈሊጡ ብኣኣ ኣትዮ ደም ክመጥጥ ጀሚሩ ዘስበበለይ ኪሳራ ቀሊል ኣይኮነን። ካብ ኩሉ ንላዕሊ ድማ ንጭርናዕ ኣሕሊፉ ሂቡኒ እዩ ፀኒሑ። ነዙ ቁርዲድ ቆራዲድ ምስ ኣግለስኩዎ ሕዚ'ዉን ከባቢየ ብምፅራይን

መቻርብተይ ብዕሊ ብምስትወዳልን ካልኣይ ከምዙይ ዝበለ ፀገም ከየጋጥመኒ ደልዲለ ንክሰርሕ ቃል እኣቱ!!!

- 6. ካብ ኩሉ ንላዕሊ ግን እታ ዘይጥቁውቲ ሓረግ ንቐደም ከም ካሊእ ተሊ መሲላ ምስ ኣሕረግረገት ከምኣ ዘዝበላ ዘይጥቁዎት ብምርካብ ናብ ዱልዱል ፉሕሶ ደሓር'ውን ተገሚዳ ኩሉ ኣካላተይ ቀይዳ ብመሓዝ ካሊእስ ይትረፍ ድምፀይ ከየስምዕ ሎጉማ እያ ሒዘትኒ ፀኒሓ። እዛ ዘይጥቁውቲ ሓረግ ካብ ኩሉን ዝገደደት ደመኛይን ኣካላተይ ኩሉ ጠፊራ ንፀላእቲ ክተርክበኒን ተቓሪባ ዝነበረት ስለዝኾነት በቱ ዱልዱል ቅልፅመይን በሊሕ ፅፍረይን ካብ ሱራ በቀኑስ ካልኣይ ከይትጥጥዕን ከይትግደድን ገይረ ንክምሕያ ቃል እኣቱ!!!
- 7. ኩሉሻዕ ከባቢየ ብዕቱብ እናገምገምኩን እናተሸታተልኩን ኣካላይ ብጉቡእ ብምህናፅ ዝኾነ ይኹን ዘይተገመተ ናይ ወሽጢ ይኹን ናይደገ ፀላኢ ከምዘየስረዐለይ ገይረ ልዕሊ ኹሉ እናተኸላኸልኩ፣ እንተመፀ'ውን እናመከትኩ ኩሉሻዕ ቀፃልነት ብዘለዎ መልኩዑ እናሓየልኩ ክነብር እየ!!!
- 8. እዙ ክሳዕ ሕዚ ከጋጥመኒ ዝፀንሐ ፀገም መንቀሊኡ ኣነ ከም መጠን ኣንበሳ በረኻ እኹል ዓቕሚ ኣለኒ ኢለ ስለዝተገሰገኹን ዘረባ ፈተውተይ ዘይሰማ ዕኹን እየ። ስለዙይ ድሕሪ ሕዚ እዘን ክሳዕ መበል 7 ዝተዘርዘራ ነጥብታት ንምፍፃም ከም እቱ ናይ ሕዚ ተርእዮ ፀገም ምስ ኣጋጠመኒ ጥራሕ እንተይኮነስ ኣብ ፅቡቕ እዋናት እዉን እንተኾነ ምስ እቶም ሓብሒቦም ኣብ'ዙይ ዘብፅሑኒ ኩላቶምን እቶም ወለደይ እሂን ምሂን እናተበሃልኩ ታሕጓሳይን ብደሆታተይን እናካፈልኩዎም ክነብር ቃል እኣቱ!!!

ኣንበሳ በረኻ
ወርሒ ነሓስ 2007 ዓ.ም
ማዳ ትግራይ

ብምባል ወየ ኣንበሳ በረኻ ንካልኣይ ጊዜ ተሃደሰ።

ዓወት ነቱ ህርኩትን ቅኑዕን ኣንበሳ በረኻ!!
ሰናይ እዋንክራማት!!!!